

Сарајево, 21.12.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 14.12.2020. - 18.12.2020.**

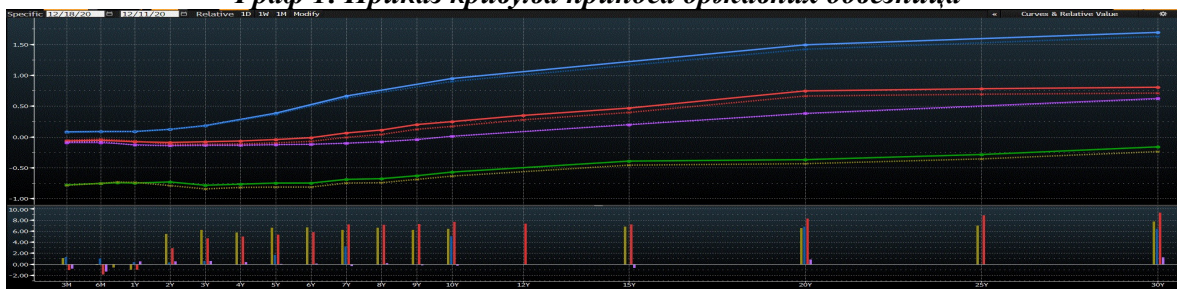
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне облигације

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20
2 године	-0,78	-	-0,73	↗	0,12	-	0,12	→	-0,11	-	-0,08	↗
5 година	-0,81	-	-0,74	↗	0,37	-	0,38	↗	-0,10	-	-0,04	↗
10 година	-0,64	-	-0,57	↗	0,90	-	0,95	↗	0,17	-	0,25	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bundове

Доспијеће	Приноси		
	11.12.20	-	18.12.20
3 мјесеца	-0,745	-	-0,729
6 мјесеци	-0,754	-	-0,756
1 година	-0,724	-	-0,725

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних облигација

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 18.12.2020. године (пуне линије) и 11.12.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурних облигација еврозоне су у односу на претходну седмицу забиљежили раст, при чему су приноси њемачких облигација повећани између 6 и 7 базних поена. На нешто смањену потражњу за сигурним инвестицијама имала су повећана очекивања везано за преговоре о стимулансима, као и прве испоруке вакцина у САД те продужење преговора на релацији ЕУ и Велике Британије, што је повећало могућност постизања коначног трговинског споразума. Члан УВ ЕЦБ Rahn је изјавио да ће ЕЦБ узети у обзир услове на тржишту када буде вршила куповине облигација те да удио који је дефинисан за нове куповине облигација види као „плафон“, а не као циљ. ЕЦБ је дозволила банкама у еврозони да од почетка наредне године поново могу да врше скромне износе исплата дивиденди власницима акција. Савјетодавни одбор ЕЦБ је предложио банкама да изврше дистрибуцију дивиденди до само 15% властитих профита у посљедње двије године те не више од 0,2% од удјела основног капитала дионица (СЕТ1).

ЕУ и Кина ужурбано раде на томе да достигну крањи рок, који је дефинисан за крај ове године, а који се тиче дугочекиваног инвестиционог уговора, што представља сигнал да ЕУ жели да надогради стратешку повезаност с Пекигом. ЕУ званичници су саопштили да је промјена политике Кине, у важном дијелу приступа тржишта, овом питању дала додатни импулс. Протекле

седмице су за еврозону углавном објављени позитивни економски подаци, међу којима се може издвојити неочекивани раст РМІ индекса у последњем мјесецу ове године. С друге стране, финални подаци о инфлацији у новембру су потврдили прелиминарне податке, који су показали да се овај индекс налази у негативној територији већ четврти мјесец, односно да је иста далеко испод циљаног нивоа од око 2%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	НОВ	-0,3%	-0,3%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	НОВ	0,2%	0,2%
3.	Стопа инфлације – Аустрија	НОВ	-	1,3%
4.	Стопа инфлације – Финска	НОВ	-	0,2%
5.	Стопа инфлације – Француска	НОВ	0,2%	0,2%
6.	Стопа инфлације – Италија	НОВ	-0,3%	-0,6%
7.	Стопа инфлације – Португал	НОВ	-0,4%	-0,6%
8.	РМІ композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	45,7	45,3
9.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	-4,2%	-3,8%
10.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	-	-1,4%
11.	Индустријске поруџбине – Италија (Г/Г)	ОКТ	-	1,2%
12.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ОКТ	-	-1,7%
13.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ОКТ	-	26,6
14.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	ОКТ	-	25,9
15.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR)	ОКТ	-	7,8
16.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	ОКТ	-	7,57
17.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	ОКТ	-	2.587,0
18.	Стопа незапослености – Холандија	НОВ	-	4,0%
19.	IFO индекс пословног повјерења – Њемачка	ДЕЦ	90,0	92,1
20.	IFO индекс повј. инвеститора за 6 мјесеци – Њемачка	ДЕЦ	92,5	92,8

САД

Лидер већине у Сенату McConnell, Pelosi и лидер демократа у Сенату Schumer су на крају прошле седмице саопштили да су постигли споразум о пакету потрошње. План треба да обезбиједи директна плаћања од 600 долара за већину Американца, као и 300 долара седмично побољшаних накнада за незапосленост до марта наредне године. Програм за подршку малих и средњих предузећа „Paycheck Protection Program“ би требало да износи 284 милијарде долара, а био би усмјерен ка подршци за мала и средња предузећа, али и ка транспорту, укључујући и авиокомпаније, дистрибуцију вакцина и образовање. Преговарачи, ипак, нису успјели да превазиђу страначке разлике о питању заштите обавеза компанија, државне помоћи као и локалних власти, што је из овог споразума изостављено. Овај план помоћи ће бити дио укупног програма у вриједности 1,4 билиона долара, који ће бити финансиран од стране федералне владе до краја фискалне године која завршава 30. септембра 2021. године. Главни званичници Феда су поздравили постизање споразума о пакету помоћи те је истакнуто да фискална подршка чини значајну разлику у економији САД и способности да се издрже удари пандемије, посебно за изазовне мјесеце који су пред економијом САД. Предсједница Феда из Сан Франциска Daly је истакла да је ова подршка недвосмислено корисна.

Током протекле седмице одржана је дводневна сједница FOMC-а, на којој у складу с очекивањима није било измјене кључних каматних стопа (0%-0,25%). У званичној изјави стоји: „Федералне резерве наставиће повећавати своје учешће у државним хартијама од вриједности за најмање 80 милијарди USD мјесечно и у агенцијским хартија од вриједности осигураним хипотеком за најмање 40 милијарди USD мјесечно све док се не постигне значајан даљи напредак ка циљевима максималне запослености и стабилности цијена. Ове куповине имовине доприносе неометаном функционисању тржишта и прилагодљивим условима финансирања, притом подржавајући токове кредита домаћинстава и предузећа.“ Предсједавајући Powell је изјавио да ће „монетарна политика

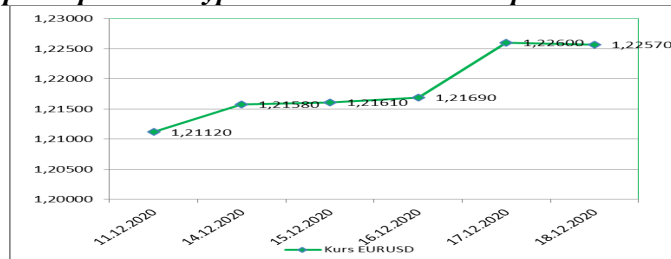
и даље пружати снажну подршку економији све док опоравак не буде завршен“. Према нешто бољим пројекцијама Феда, у односу на септембарске, очекује се да ће америчка економија забиљежити контракцију од 2,4% у 2020. години, након чега слиједи опоравак од 4,2% сљедеће године.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (М/М)	НОВ	0,3%	0,4%	0,9%
2.	МВА апликације за хипотекарне кредите	11. дец	-	1,1%	-1,2%
3.	Малопродаја (М/М)	НОВ	-0,3%	-1,1%	-0,1%
4.	PMI прерађивачки сектор Р	ДЕЦ	55,8	56,5	56,7
5.	PMI услужни сектор Р	ДЕЦ	55,9	55,3	58,4
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	12. дец	818.000	885.000	862.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	05. дец	5.700.000	5.508.000	5.781.000
8.	Индекс започетих кућа (М/М)	НОВ	0,3%	1,2%	6,3%
9.	Bloomberg повјерење потрошача	13. дец	-	48,4	49,0

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,2112 на ниво од 1,2257.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Агенција за додјелу кредитног рејтинга S&P Global је саопштила да би Брегзит „без договора“, који би Британију дужи временски период одвојио од главних европских тржишта, могао на крају довести до тога да ова земља буде суочена са још једним смањењем кредитног рејтинга. Велика Британија је постала прва земља са AAA рејтингом, која је доживјела смањење рејтинга за двије степенице након гласања о Брежиту у 2016. години. Тренутни рејтинг према S&P је AA са стабилним изгледима.

Посматрано на кварталном нивоу, забиљежено је смањење броја запослених од 143.000, а што је прилично мањи пад у односу на очекиваних 250.000. Упркос бољим подацима у односу на очекиване, број смањења радних мјеста је повећан на рекордно висок ниво, што доводи до упитности одбијања продужења шеме за подршку радних мјеста од стране министра финансија Sunaka уочи самог истека наведеног програма. Премијер Johnson је најавио да би Парламент могао бити поново сазван већ ове седмице, како би одобрио потенцијални договор о питању трговинског споразума. Раније, предсједница Европске комисије Der Leyen је ЕУ Парламенту саопштила да сада постоји „узак пут“ ка договору, али да су преговори о рибарству и даље веома тешки. Преговори око Брежита у дијелу риболова су крајем претходне седмице унапријеђени, али је пропуштен крајњи рок, што је појачало шпекулације да се трговински споразум неће потписати до 1. јануара, чак и у случају да се постигне. Очекује се да ће се преговори наставити почетком ове седмице, иако је један од званичника Велике Британије истакао да и даље постоје „значајне разлике“. Премијер Johnson је упозорио да било који трговински споразум између ЕУ и Велике Британије мора да удовољи новом „црвеном зиду“ министара.

ВоЕ је на сједници одражној прошле седмице задржала постојећу монетарну политику.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) ДЕЦ	-	6,6%	6,3%
2.	ILO стопа незапослености (квартално) ОКТ	5,1%	4,9%	4,8%
3.	Захтјеви незапослених за помоћ НОВ	-	64.300	-64.100
5.	Инфлација (Г/Г) НОВ	0,6%	0,3%	0,7%
4.	Темељна инфлација (Г/Г) НОВ	1,4%	1,1%	1,5%
5.	PMI прерађивачки сектор Р ДЕЦ	56,0	57,3	55,6
6.	PMI услужни сектор Р ДЕЦ	50,7	49,9	47,6
7.	PMI композитни индекс Р ДЕЦ	51,5	50,7	49,0
8.	Индекс малопродаје (Г/Г) НОВ	2,4%	2,4%	5,8%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,91576 на ниво од 0,90608, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3224 на ниво од 1,3523.

ЈАПАН

Почетком протекле седмице објављен је Tankan индекс расположења великих произвођача у прерађивачком сектору у четвртм кварталу који је повећан на -10 поена са претходних -27 поена, а овај податак је знатно бољи од очекивања (-15 поена). Побољшање пословног расположења је највеће у посљедње скоро двије декаде, што представља добар знак за економију која се опоравља од првобитног удара узрокованог пандемијом. Ипак, компаније су срезале планове капиталне потрошње за фискалну годину која завршава у марту наредне године, а мјере тренутног расположења су погоршане, што показује да је поновни раст инфекција појачао очекивања да ће опоравак економије Јапана бити крхак. Објављено је и да ће ВоЈ користити 6 милијарди USD вриједности готовине са рачуна Владе, што представља риједак аранжман који за циљ има осигурање да ова централна банка има довољно муниције да се бори са било каквом врстом тржишних поремећаја, а који су узроковани недавним растом броја заражених Ковид19.

ВоЈ је на посљедњој овогодишњој сједници задржала актуелну монетарну политику непромијењеном. Референтна каматна стопа и даље је -0,1%, док је циљани ниво одржавања приноса на десетогодишње обвезнице такође непромијењен те износи око 0%. Такође, ВоЈ је продужила програме за специјално финансирање за оне компаније чије је пословање погођено пандемијом те се обавезала да ће извршити процјену одрживости своје стимулативне монетарне политике. Овом анализом ће бити обухваћене различите мјере, а резултати истих се очекују на сједници која ће бити одржана у марту сљедеће године. Сматра се да би одлука ВоЈ да продужи финансијску подршку за корпоративни сектор, требало да помогне економији да превазиђе посљедњи вал инфекција Ковид19, док вакцинација не буде широко распрострањена. Реутерсова анкета показује да се очекује да би контракција јапанске економије у овој години могла бити мања него што се првобитно предвиђало, али да се економија неће вратити на ниво прије пандемије бар до почетка 2022. године. Министар економије Nishimura је изјавио да се очекује да ће стимулативни пакет вриједан 708 милијарди USD, који је влада раније одобрила, повећати БДП за око 0,5% у текућој фискалној години до марта те за 2,5% у фискалној 2021. и за 0,6% у фискалној 2022. години.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама JPY) НОВ	522,5	366,8	871,7
2.	Увоз (Г/Г) НОВ	-9,5%	-11,1%	-13,3%
3.	Извоз (Г/Г) НОВ	0,4%	-4,2%	-0,2%
4.	PMI композитни индекс (прелим.) ДЕЦ	-	48,0	48,1
5.	Индустријска производња (Г/Г) финал. ОКТ	-3,2%	-3,0%	-9,0%

6.	Искориштеност капацитета	ОКТ	-	6,0%	6,4%
7.	Стопа инфлације	НОВ	-0,8%	-0,9%	-0,4%

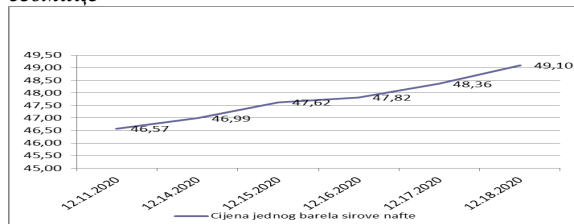
JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 126,04 на ниво од 126,62. JPY је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа од 104,04 на ниво од 103,30.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 46,57 USD (38,45 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена је повећана након што је на Средњем истоку забиљежена још једна експлозија на нафтном броду, што је појачало забринутост везано за питање стабилности овог региона. У наредним данима цијена је наставила да биљежи раст те је достигла највећи ниво од почетка марта ове године. Из Међународне агенција за енергију (IEA) је саопштено да ће засићење нафтом бити окончано до краја 2021. године, након што тржишта буду суочена са постепеним опоравком и обиљежена притисцима слабије понуде овог енергента. Даље је наведено да ће глобалне залихе нафте почетком наредне године бити за 625 милиона барела веће у поређењу с нивоима прије пандемије. IEA је објавила и податак да је ОПЕКС у новембру повећао производњу за 730.000 барела на 25 милиона барела у односу на октобар, након што је производња у Либији скоро удуплана, а повећање је забиљежено и у Венецуели и Ирану. Предсједник ОПЕКС-а Attar је поновио да ова организација не треба да жури с повећањем производње нафте почетком наредне године, као и да не постоји гаранција да ће ОПЕКС+ повећати производњу за 2 милиона барела дневно до априла, чак и након што је постигнут договор почетком овог мјесеца да се тај ниво постепено достигне. Крајем седмице настављен је раст цијене нафте те је пробијен ниво од 48 USD по једном барелу, а након што су објављени подаци да су залихе овог енергента у САД у прошлој седмици забиљежиле смањење.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 49,10 USD (40,06 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 5,43%, што представља седми узастопни седмични раст цијене овог енергента.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

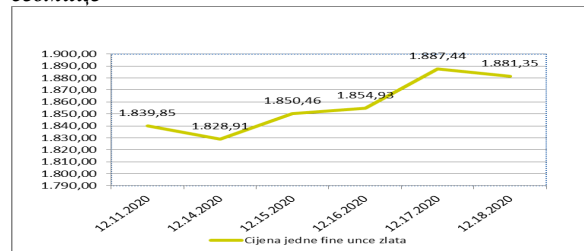
На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.839,85 USD (1.519,03 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију раста. Почетком седмице забиљежен је благи пад цијене под утицајем оптимизма око почетка процеса вакцинисања. Наредног дана цијена злата је биљежила раст од преко 1%, а раст је подстакнут тржишним очекивањима везано за питање додатних монетарних и фискалних стимуланса, уз наставак раста броја заражених, који је довео до увођења нових рестриктивних мјера на глобалном нивоу. Након што је предсједник Феда Powell изјавио да постоји веома снажан основ за фискалну политику САД те да Фед неће превентивно повећавати каматне стопе док се инфлација не врати на циљани ниво, цијена злата је наставила да биљежи раст. Цијена злата се у четвртак нашла на највећем нивоу у посљедњих седам дана, под утицајем слабљења долара и очекивања око исхода преговора о фискалним стимулансима, док се Фед обавезао на одржавање каматних стопа ниским све док економски опоравак не буде сигуран и док не буде требао додатну подршку.

На крају седмице, у петак, цијена злата је смањена како је долар апрецирао под утицајем очекивања да ће се постићи споразум о фискалној подршци у САД. Током протекле седмице објављен је податак да је извоз злата из Швајцарске у новембру повећан за 5,9% у односу на претходни мјесец на 95,8 тона. Извоз ка САД је повећан за скоро 15%, док је извоз ка Великој Британији и Индији забиљежио пад.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата износила је 1.881,35 USD (1.534,92 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена злата је забиљежила седмични раст од 2,26%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.